

Vild olydnad eller civil olydnad

Neoliberalism producerar antipolitik där ansvaret läggs på individen istället för på det gemensamma. Neoliberalismens tränger in i aktivism och individualiserar kamp. Detta sker även i ickevåld och civil olydnad.

Kristna freds ordförande, Joakim Wohlfeil, hävdar att i: "beslutet att låta nöd bryta lag så är det alltid mitt eget beslut" alltså den enskildes beslut. "Jag varit väldigt noga med att det är något som jag gjort som enskild." Som organisation "kan man inte uppmana folk att bryta lagen" (Joakim Wohlfeil, *Fredsnytt*, 2006).

Till skillnad från honom menar jag att civil olydnad, liksom strejker, av enskilda individer är undantagsfall som vi bör vara försiktiga med. Civil olydnad är ett politiskt beslut som behöver stötas och blötas i organisationer där vi tar gemensamma beslut.

Vild olydnad

Fackföreningar organiserar strejker. Vilda strejker är problematiska och bör bara användas i undantagsfall, exempelvis om facket byter sida eller passiviseras.

På motsvarande sätt behöver det vara organisationer och grupper som organiserar och ställer sig bakom civil olydnad. Folkrörelser behöver ta ansvar för civil olydnad och politisk förändring. Politik ska inte lastas över på den enskilde individen. För då avskaffas det politiska, det gemensamma. Rättsfilosofen Rawls visar i sitt stora epos om rätten att civil olydnad måste bygga på en gemensam moral inte på enskilda samveten.

Vild olydnad, vilket jag kallar det som Kristna Freds ordförande förespråkar är en privatisering av moral och kamp vilket leder till postpolitiska organisationer och folkrörelser. Om folkrörelser och politiska organisationer belastar individen för det politiska så flyr folkrörelserna det politiska. Det postpolitiska är att överge det politiska och istället betona duktighet och individuell förändring.

Folkrörelser i totalitär lydnad

En farlig följd av Kristna freds ordförandes förslag är att han indirekt förespråkar total lydnad för organisationer ("som rörelse kan man inte ...").

En totalisering av lydnaden mot överheten inom folkrörelser hotar demokratin lika mycket som om alla fackföreningar skulle avsäga sig möjligheten att strejka.

Henry David Thoreau, Mohandas Gandhi och Martin Luther King hävdar att våld och förtryck inte genomförs främst av regeringar eller de onda utan snarare genom lydnad.

Per Herngren
2006, version 0.2

Referens

Per Herngren, *Handbok i civil olydnad*, Bonniers, 1990.